

a res je pa tudi, da Španija preveč izmzgava Kubance, zato ta vstaja. Liberalna stranka pač upa ravnotežje drugače vzdržati, če bi se tudi dohodki s Kube zmanjšali. Kakor so odnošaji sedaj, je upati, da se Španija in vstaši kmalu pogodijo. Previdno bi bilo pač za oba.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

III. Zbornični svetnik Oroslav Dolenc poroča o dopisu mestnega magistrata v Ljubljani glede obrtnih pravic kleparjev in kotlarjev. Iz predloženih aktov je odsek povzel, da se kotlarji pritožujejo proti temu, da kleparji izdelujejo bakrene kotličke in drugo bakreno blago in da krijejo strehe z bakrom. Zbornica se je že v poročilu z dne 19. avgusta 1891, predloženem c. kr. deželni vladi, izrekla o obrtnih pravicah kotlarjev in kleparjev in je povdarjala, da so kleparji ravno tako malo opravičeni izdelovati bakrene kotle, kakor iste popravljati, ker ta dela pripadajo kotlarjem. Isto mnenje zastopa odsek tudi v predležečem slučaju. Bakrene kotle in drugo bakreno posodje sme le kotlar izdelovati in če bi se dala v to tudi pravica kleparjem, bi se kotlarjem zelo škodovalo. Drugače je s kritjem streh z bakrom. Ta dela pripadajo po mnenju odsekovom kleparjem in kotlarjem. Na Kranjskem že od nekaj krijejo strehe z bakrom tudi kleparji. Zlasti cerkveni stolpi so kriti z belo pločevino in tudi z bakrom in klepar, ki je pokrtil en del stolpne strehe z belo pločevino je pokrtil drugi del z bakreno pločevino.

Poročevalec predlaga imenom odseka: Zbornica naj v tem zmyslu poroča na mestni magistrat. — Predlog se sprejme.

IV. Zbornični svetnik Franc Omersa o dopisu c. kr. ravnateljstva strokovnih šol v Ljubljani, katero je priporočevalno predložilo sedem prošenj učencev pletarskega oddelka na strokovni šoli za lesno industrijo za podnlitev ustanov. Poročevalec predlaga imenom odseka:

1.) Učencema Avg Veit-u iz Trnovega in Jan. Robas-u iz Cerkelj pri Kranju je za l. 1896/97 podeliti ustanovi po 80 gld.

2.) Ostale prošnje je z dopisom imenovanega ravnateljstva priporočilno predložiti kranjskemu deželnemu odboru. — Predloga se vsprejmeta.

V. Zbornični svetnik Jern. Žitnik poroča o vprašanji c. kr. okr. glavarstva v Krškem, če so usnjarji (strojarji) opravičeni, predmete, katerih ne izdelujejo kakor kopita, čevljarsko orodje, lesene cveke, i. dr. prodajati. Te predmete prodajajo navadno v krajih, djer ni posebnih trgovin za tako blago, trgovci z usnjem in ti so po mnenju odsekovem že vsled splošne navade v to opravičeni, ne pa strojarji. Poročevalec predlaga: Zbornica naj v tem smislu poroča: Predlog se sprejme.

Zbornični svetnik Franc Ks. Souvan poroča v imenu odseka o tarifi za sejmske pristojbine v Zagorju. Po zakonu z dne 3. decembra 1868, dež. zak. št. 17 ima vsaka mestna in kmečka občina pravico, po sklepu občinskega odbora posamne ali vse v tarifi k zakonu o občinskih taksah naštete takse pobirati. Za en štant ali bajt je določil občinski odbor

v Zagorji 3 kr. štantnine za čevljev. Ker dolžina štanta more komaj 8 do 10 čevljev presežati, odgovarja taksa popolnoma kranjskemu zakonu o taksah, ki določa za en štant takso od 10 kr. do 2 gld. Tudi takse: 1 kr. za eno majhno ali klavno živino; 5 kr. od vsakega stavkarja, ki kaj prodaja in 5 kr. za zvedensko ogledovanje vsake živali, predno se izda za njo živinski potni list; se sučejo v mejah postavne tarife. Nasproti je pa odsek mnenja, da je taksa 8 kr. za eno vprežno ali klavno živino previsoka, ker je poleg te takse plačati tudi pristobino za živinski potni list in takso za zvedensko ogledovanje in večkrat tudi užitninsko pristojbino. Odsek je torej mnenja, da naj bi se ta taksa znižala na 6 kr. Če se takse določijo v tem smislu, bodo odgovarjale kranjskemu zakonu o taksah in §. 69. obrtnega reda z dne 20. decembra 1859, drž. zak. št. 227, po katerem ne smejo občine sejmskega prometa z nobenimi drugimi kot takimi davščinami obtežiti, ki so le povrnitev za prepuščen prostor za porabo bajt in orodja in za druge s vzdrževanjem semnja spojene stroške. Poročevalec predlaga imenom odseka: Zbornica naj v tem smislu poroča na c. kr. deželno vlado. — Predlog se vsprejme.

VII. Zbornični svetnik Karol Luckmann poroča da je sejmsko predstojništvo v Radečah za tamošnjo javno tehtnico določilo sledečo tarifo;

1.) Za vsak prazen ali s kakeršnim bodi tovorom obložen voz za 100 ali manj kot 100 kg 4 kr.

2.) Za vsako veliko klavno živino, vola ali kravo za 100 kg 6 kr.

3.) Za vsako tele, prašiča ali drugo majhno klavno živino za 100 kg 12 kr.

4.) Za vsako živino pod 50 kg 8 kr.

Po § 15. zakona z dné 19. junija 1866, drž. zak. št. 85 imajo javne tehtnice in merski zavodi pravico, za vsako tehtanje ali meritev zahtevati pristojbino po tarifi. Pri njeni določitvi je paziti, da sme biti le zmerna odškodnina za trud in za troške, ki so združeni s takimi zavodi.

Odsek meni, da pričujoča tarifa ni primerna razmeram, in da se bo tehtnica radi visoke tarife tudi malo rabila. V prid trga bi bilo, ko bi se tarife premenile takole:

1.) Za tehtanje praznega voza 5 kr.

2.) Za tehtanje obloženega jednovprežnega voza 10 kr.

3.) Za tehtanje obloženega dvovprežnega voza 20 kr.

Če se na ta način določi tarifa, dobi tehtnica 15 kr, in odnosno 25 kr. pri vsakem vozu. Da se namreč izve teža blaga, ki je na vozu, mora se tehtati prazen in obložen voz. Če bi se pa zahtevalo za 100 kg ali manj kot 100 kg 4 kr. stalo bi tehtanje dvovprežnega voza 40 do 80 kr. in včasih še več.

4.) Za stehtanje ene velike klavne živine goveje živine, konjev, prašičev 10 ali k večjemu . . . 12 kr.

Ta pristojbina je dovolj visoka, ako pomislimo, da je oddajati tudi takso za zvedenski ogled živine in za živinski potni list.

5.) Za stehtanje male klavne živine kot: telet, ovac, koz, prašičev pod 100 a nad 50 kg, 6 ali k večjemu 8 kr.

6.) Za vsako živino do 50 kg 5 kr.

7.) Za stehtanje blaga pod 100 kg 5 kr.; od 100 do 500 kg od vsakih 100 kg 4 kr.; čez 500 kg od vsakih 100 kg 3 kr.

Poročevalec predlaga, zbornica se v tem smislu blagovoli izreči na c. kr. deželno vlado.

Predlog se sprejme.

VIII. Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča, da je za podelitev povodom 40letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I ustanovljenih osem ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike došlo 31 prošelj. Iz podrobnega poročila je razvidno, da je od teh prosilcev dobilo 9, in 2 od teh že dvakrat ustanovo. Ni se moglo ozirati, na 5 prosilcev, ker niso dokazali, da so obrt kedaj samostojno vršili in na 5, ker še vrše obrt. Izmej ostalih prosilcev so po mnenju odsekovem v prvi vrsti nastopni najboljše ozira vredni: Franc Scherz, Franc Pristavc in Franc Fleischer v Ljubljani; Josip Krisch v Kočevji; Jakob Potočnik v Novem mestu, Ivan Čupek v Kandiji; Janez Grošelj v Kamniku in Josip Petrovič v Vi pavi. Poročevalec predlaga vsled tega imenom odseka: Zbornica naj podeli 8 onemoglim obrtnikom po edno ustanovo 25 gld. za l. 1896. — Predlog se sprejme.

IX. Zbornični tajnik poroča o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Kranji z dné 10. decembra 1896, št. 22.186 o ustanovitvi obrtne zadruga za čevljarji obrt v tržiškem sodnem okraju. Zbornica se je v svojem poročilu z dne 5. avgusta 1896, št. 1373, izrekla za ustanovitev zadruga čevljarjev, sedlarjev in irharjev za sodni okraj tržiški. Pri tem je niso vodila le postavna določila o ustanovitvi zadrug, temveč tudi posebno okoliščina, da so se pri nekem shodu izrekli zastopniki teh treh obrtov za skupno zadrugo, ker so se pa, kakor je razvidno iz nekega poročila osnovalnega združnega odbora, irhar in oba sedlarja izjavili, da ne pristopijo zadrugi čevljarjev in se bo po mnenju odsekovem namen zadruga veliko preje dosegel, če se napravi le mej čevljarji in pomočnimi delavci teh skupna zveza in se osnuje zadruga le za čevljarje; priporoča odsek le ustanovitev zadruga čevljarjev. Poročevalec predlaga torej: Zbornica naj v smislu tega poročila poda svoje mnenje.

Predlog se sprejme.

X. Zbornični tajnik poroča vsled dopisa c. kr. deželne vlade z dne 14. decembra 1896, št. 16.347 o načrtu pravil za zadrugo vseh obrtov v sodnem okraju črnomaljskem in o načrtu pravil za pomočniški zbor in razsodiški zbor. Kakor je razvideti iz poročila poslanega c. kr. okrajnemu glavarstvu v Črnomlji, je v tem sodnem okraju 310 obrtnikov, od katerih jih pripada k trgovskim obrtom 71 in k gostilničarskemu in krčmarskemu obrtu 112. Od rokodelskih obrtov so najbolj zastopani čevljarji, krojači, mesarji, kovači in peki, na kolarje, ključavničarje, klobučarje, kleparje, steklarje pripadata le pa dva zastopnika. Predležeča pravila so sestavljena po osnovnih pravilih in se predlagajo le male premembe. Odsek je mnenja, da je za učno dobo določena 3 leta pustiti, ker ta pride na deželi v poštev skoro le pri rokodelskih obrtih in se ta pri teh pač ne more krajše določiti. Na deželi se pač tudi redko pripeti slučaj, katerega ima pred očmi ukaz ministerstev za trgovino, notranje zadeve in za uk in bogočastje z dne 5. julija 1892, drž. zak. št. 106 in s katerim se dopolnjuje in deloma izpreminja ukaz z dne 17. sept. 1883, drž. zak. št. 149, glede določila števila let, katera se je kak prositelj za rokodelski obrt moral uporabljati kot učenec ali pomočnik pri tem obrtu ali pri kakem dotičnem obrtu analognem tvorničnem obratu. V § 10, točka 6 (b) bi se naj določilo, da mora preskušnja učenčeva pokazati, da se je učenec v svoji stroki popolnoma izo-

brazil. Stavek: Kdaj in kje se mora vršiti učenčeva preskušnja, določa v posameznih slučajih združni zbor, naj bi se izpustil. Če bi se poslednje določilo pustilo, bi se s tem po mnenju odsekovem nekaj napravilo, kar bi bilo v stanu provzročiti, da bi postala zadruga nepriljubljena. V nasprotji bi pa bilo tudi z neko prejšnjo določba ki določa, da se ima učenec po prestani učni dobi podvreči preskušnji pred združnim starešinstvom. V § 10, točka 6, (e) ni določeno število učencev, katere more imeti vsak obrtnik. Po mnenju odsekovem nimajo rokodelci črnomaljskega okraja toliko učencev, da se učni smoter ne mogel doseči. Po njegovem mnenju torej ni treba vsprejeti spročenega določila, iz katerega bi bilo posneti, koliko učencev bi smel vsak obrtnik imeti.

V § 14. pravil se določa, da je za sklepčnost združnega zbora potrebna navzočnost polovice članov. Če vpoštevamo gori navedene obrte, od katerih bo velik del le malo zanimanja imel za zadrugo, če se dalje vpoštevava krajevni obseg te zadruga, se more pač trditi, da se bo polovica članov pač redkokdaj, morebiti nikdar zbrala. Moral bi se torej skoro zmirom drugi zbor sklicati. To pa ne more pospeševati ugleda zadruga in v namen pospeševanja njenega delovanja bi bilo primerno, če se izreče, da zadošča za sklepčnost navzočnost $\frac{1}{4}$ vseh članov.

V § 16. se določa, da naj združno starešinstvo sestoji iz načelnika njegovega namestnika, 10 odbornikov in 4 namestnikov. Z ozirom na veliko število obrtov in tudi odbornikov bi kazalo, da se število namestnikov poviša na 6. Nasprotno se pa odsek ni mogel odločiti, da bi predlagal, da naj bi se že v pravilih določilo, po koliko zastopnikov naj imajo posamezni obrti v združnem starešinstvu.

Točka 2. v § 17. naj bi odpadla, ker vendar ne gre, da bi se s pravili zabranilo občevanje učencev in pomočnikov, ker bi taka določba strogo razlagana prej mogla škoditi nego koristiti.

Z ozirom na ona, kar se je omenilo k § 16 združenih pravil, predlaga odsek, da naj se v § 1. pravil za razsodiški odbor poviša število nadomestnikov od 4 na 6, v § 4. pravil za pomočniški zbor pa od 2 na 3. Ni se pa mogel odsek izreči za to, da naj bi se v § 21. pravil za razsodiški odbor oziralo pri volitvah na vse obrtne vrste, ker je mnenja, da bodo vdeleženci z ozirom na važnost razsodiškega odbora volili vanj, spretne in nepristanske može. Ker se k drugim paragrafom teh treh pravil niso predlagale nobene premembe, priporoča odsek, da se sprejme nastopni predlog: Zbornica naj v smislu tega poročila od do svoje mnenje, — Predlog se sprejme.

(Dalje sledi.)

„Naš gospod učitelj“.

(Spisal F. Š.)

II.

Tisto leto sem res dovršil svoje študije, ali vsled posebnih razmer nisem mogel dobiti dopusta ter sem moral takoj k svojemu polku. Zato pa sem si prihodnje leto izprosil nekaj prostih dnij, da bi obiskal (takrat še žive) stariše ter nektare prijatelja, in ob tej priliki sem